

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 071 Облік і оподаткування
освітньо-професійної програми Облік і аудит

Луцьк – 2023

Силабус вибіркового освітнього компонента БЮДЖЕТНА СИСТЕМА
підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності
071 Облік і оподаткування, за освітньо-професійною програмою **Облік і аудит**

Розробник: Н.В. Проць, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів

Силабус погоджено:
гарант ОПП

Анна Сафарова

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри:

Олена СТАЩУК

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна /заочна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 071 Облік і оподаткування Облік і аудит Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>2-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Денна форма
		Лекції <u>26</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>26</u> год. Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
	Самостійна робота <u>88</u> год.	
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: ПРОЦЬ НАТАЛІЯ ВАСИЛІВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

Мобільний телефон: 097-34-63-688

E-mail: vyshnevsk.nataliya@vnu.edu.ua.

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація. Освітня компонента Бюджетна система належить до переліку вибіркового ОК циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою Облік і аудит та спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо функціонування бюджетної системи.

2. Пререквізити. До дисциплін, вивчення яких передують дисципліні, належать: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Фінанси».

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме кращому засвоєнню дисципліни «Облік у бюджетних установах».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. формування знань з організації та функціонування бюджетної системи і проведення бюджетної політики.

4. Основними завданнями курсу є вивчення теоретичної надбудови бюджетної системи України, форм і методів використання бюджетних коштів та шляхи підвищення ефективності їх використання, з'ясування теоретичних основ формування і використання бюджетних коштів; вивчення структури та принципів побудови бюджетної системи, особливостей функціонування бюджетного механізму; виявлення форми і методи використання коштів бюджетних установ та визначення проблем формування і використання фінансових ресурсів Державного і місцевих бюджетів.

5. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких студент набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності,

Програмні результати

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

6. Структура освітнього компонента.
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Бюджета система України та бюджетний устрій	12	2	2		8		ПЗ / 2 бали
Тема 2. Бюджетних механізм та бюджетний процес	12	2	2		8		ПЗ / 2 бали
Тема 3. Бюджетна класифікація	14	2	2		8	2	ПЗ / 2 бали
Тема 4. Система доходів та видатків бюджетів	12		2		8	2	ПЗ / 2 бали
Тема 5. Міжбюджетні відносини та фінансове вирівнювання	8	2	2		4		ПЗ / 2 бали
Тема 6. Бюджетне фінансування	6	2			4		ПЗ / 2 бали
Разом за модулем 1	64	10	10		40	4	12 балів
Змістовий модуль 2							
Тема 7. Загальні основи кошторисного фінансування	10	2	2		5	1	ПЗ / 3 бали
Тема 8. Фінансове забезпечення соціальних гарантій	8	2			5	1	ПЗ / 3 балів
Тема 9. Видатки на охорону здоров'я	10	2	2		5	1	ПЗ / 3 бали
Тема 10. Формування видатків на освіту та науку	10	2	2		5	1	ПЗ / 3 бали
Тема 11. Видатки бюджету на фізичний та духовний розвиток, розвиток економіки	10	2	2		6		ПЗ / 4 бали
Тема 12. Видатки бюджету на державне управління, національну оборону та правоохоронну діяльність	12	2	2		6	2	ПЗ / 4 бали
Тема 13. Бюджетний контроль і аудит виконання бюджетів.	8		2		6		ПЗ / 4 бали
Тема 14. Внутрішній аудит виконання управлінських рішень суб'єктами бюджетного процесу	10	2	2		6		ПЗ / 4 бали
Тема 15. Бюджетний дефіцит та джерела його фінансування	8	2	2		4		ПЗ / 4 бали
Разом за модулем 2	86	16	16		48	6	20 балів
Конспект							2 бали
Види підсумкових робіт	60						
Модульна контрольна робота 1	МКР / 30 балів						
Модульна контрольна робота 2	МКР / 30 балів						
Всього годин / Балів	150	26	26		88	10	100

*Форма контролю: ПЗ – практичні заняття, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom за погодженням із керівником курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,2 бала за кожен модуль). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на заліку.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилення тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Семестровий залік виставляється студенту за умови виконання ним завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60 балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку

1. Бюджетна система, її структура, принципи.
2. Бюджетне планування і бюджетне прогнозування.
3. Бюджетна класифікація та її структура.
4. Класифікація фінансування бюджету та державний борг.
5. Програмна класифікація видатків бюджету.
6. Економічна класифікація видатків бюджету.
7. Доходи державного бюджету України.
8. Податкові надходження.
9. Неподаткові надходження.
10. Доходи від операцій з капіталом.
11. Офіційні трансферти.
12. Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості.
13. Внутрішні податки на товари і послуги.
14. Функціональна структура видатків бюджетів.
15. Бюджетний механізм та форми бюджетного фінансування.
16. Визначення основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період відповідно до чинного законодавства.
17. Основні напрями бюджетної політики на 2023р. та середньострокову перспективу.
18. Організаційні засади складання та розгляду проекту Державного бюджету
19. Результативні показники планування бюджету за ПЦМ
20. Особливості виконання Державного бюджету за минулий бюджетний період.
21. Призначення і роль місцевих бюджетів у забезпеченні соціально-економічного розвитку регіонів.
22. Програмно-цільовий метод планування бюджету.
23. Особливості розмежування доходів та видатків місцевих бюджетів
24. Соціальне забезпечення та напрямки реформування його фінансування.
25. Види державної допомоги сім'ям з дітьми та її фінансування.
26. Система державних гарантій населенню
27. Видатки державного бюджету.
28. Бюджетне фінансування. Нормування видатків
29. Види кошторисів доходів і витрат бюджетної установи, їх розгляд і затвердження.
30. Витрати на загальноосвітні школи та школи інтернати
31. Витрати на утримання ЗВО.
32. Витрати на утримання середніх спеціальних навчальних закладів та професійно технічних закладів.
33. Витрати на культурно-освітні установи.
34. Витрати на фізичну культуру, спорт і рекреацію.
35. Витрати на оборону і правоохоронні органи.
36. Витрати на державне управління.
37. Зміст штатного розпису, лімітної довідки, тарифікаційного списку.
38. Витрати на дошкільні дитячі установи.

39. Фінансування соціальних гарантій населенню.
40. Основні сітьові показники та порядок розробки кошторису органу державного управління.
41. Основні сітьові показники та порядок розробки кошторису культосвітньої установи.
42. Основні сітьові показники та порядок розробки кошторису медичного закладу.
43. Порядок фінансування первинного медичної допомоги
44. Основні показники та порядок розробки кошторису шкільного навчального закладу.
45. Особливості реформування системи вищої освіти
46. Порядок фінансування охорони здоров'я в Україні в умовах медичної реформи.
47. Дефіцит державного бюджету та шляхи його усунення
48. Державний борг: причини, наслідки та управління
49. Бюджетний процес та його учасники
50. Роль місцевих фінансових органів у формуванні місцевого бюджету
51. Проблеми формування доходів місцевих бюджетів
52. Система розмежування видатків місцевих бюджетів
53. Децентралізація та особливості реформування міжбюджетних відносин
54. Бюджетний контроль і аудит виконання бюджетів.
55. Джерела фінансування дефіциту бюджету

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Зміст
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
0-59	незадовільно з можливістю повторного складання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Бюджетна система : навч. посібн. Наталія Проць. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 268 с.
2. Бюджетна система: підручник / за ред. д. е. н., проф. В. Г. Дем'янишина, д. е. н., проф. О. П. Кириленко та д. е. н., проф. З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с
3. Бюджетний кодекс України. Закон України від 08.07.2010 р. № 2456 – VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Закон України Про Державний бюджет України на 2024 рік URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>
5. Бюджетна декларація на 2022–2024 роки URL: <https://mof.gov.ua/storage>
6. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. [Г.А.Борщ, В. М. Вакулєнко, Н.М.Гринчук, Ю. Ф.Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович]. Київ, 2017. 107 с.

7. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. – Дніпро: Монолит, 2021. – 332 с.
8. Проць В. І. Особливості формування фінансових ресурсів об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації. *Розвиток територіальних громад в умовах децентралізації: правові, економічні та соціальні аспекти*: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 13–14 груд. 2018 р.). Миколаїв: МНАУ, 2018. С. 250–252.
9. Проць В. І. Особливості майнових податків та їх роль у формування місцевих бюджетів в Україні. *Соціально-економічні дослідження в перехідний період*. 2019. № 7 (135). С. 66–70. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20191\(135\)/sep20191\(135\)_066_ProtsV.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20191(135)/sep20191(135)_066_ProtsV.pdf). (дата звернення: 12.08.2019.)
10. Проць Н. В., Демчук Н.В. Актуальні проблеми формування місцевих бюджетів в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том. 4 № 32 (2022) С. 62-70.
11. Проць Н.В., Матвійчук Н.М. Особливості забезпечення фінансової спроможності територіальної громади (на прикладі Любешівської територіальної громади Волинської області). *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 3 (36). С.125-129 URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-36-2022>
12. Проць Н. В., Руденко А. Формування та використання коштів бюджетів територіальних громад. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том. 2 № 30 (2022) С.46-55. <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/752/609>
13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. Київ: Парлам. вид-во, 1997. 100 с.
14. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 квіт. 2014 р. № 333-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#n8>. (дата звернення: 22.06.2018.)
15. Про утворення та ліквідацію районів. Пояснювальна записка до проекту Постанови Верховної Ради України від 12 квіт. 2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=3650&skl. (дата звернення: 21.02.2021)
16. Податковий кодекс України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>. (дата звернення: 26.05.2020.)
17. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад: Постанова КМУ від 8 квіт. 2015 р. № 214. URL: http://www.auc.org.ua/sites/default/files/metodikapostanova_214_vid_8.04.2015.p_df. (дата звернення: 19.05.2020)
18. Про внесення змін до методики формування спроможних територіальних громад: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 січ. 2020 р. № 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2020-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 24.02.2021.)
19. Пілотні проекти ДПП в Україні станом на 01.01.2018 р. URL: <http://www.rdpa.regionet.org.ua/78>. (дата звернення: 12.05.2021.)
20. Онищенко С. В. Бюджетна децентралізація: особливості запровадження, проблеми та перспективи. *Фінанси, учет, банки*. 2016. № 1 (21). С. 146–153.
21. Особливості фінансово-бюджетного контролю URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/370/control.pdf>